



20.8.2020

Oikeusministeriölle

**VN/16344/2020**

**Arviomuistio maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisestä**

Oikeusministeriö on pyytänyt FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonnalta (jäljempänä FINE) lausuntoa otsikkoasiassa.

FINE kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Maksuhäiriömerkinnöillä ja niiden säilytysajoilla voi yksittäisen kuluttajan kannalta olla suuri merkitys sille, kuinka elämän perusasiat ja sujuva arki on mahdollista järjestää. Merkintöjen säilytysaikoja on kuitenkin arviomuistiossa todetuin tavoin tarkasteltava kokonaisvaltaisesti ja koko luottomarkkina huomioon ottaen. Tässä tarkastelussa suuri merkitys on annettava maksuhäiriömerkinnöille yhtenä keinona torjua ylivelkaantumista, mikä toteutuu nykyisin useammalla eri tavalla. Usein vasta maksuhäiriömerkinnät lopettavat yksittäisen velallisen lisävelan saantimahdollisuudet. Toisaalta muistiossakin todettulla tavalla merkinnän nopeampi poistuminen voisi kannustaa maksamaan velkaa varoja lähipiiriltä lainaamalla, mikä paitsi haittaisi ylivelkaantumisen torjuntaa johtaisi myös velkaongelmien leviämisen velallisen lähipiiriin.

Suomessa on viimeisen parin vuoden aikana toteutettu useita säädöshankkeita, joilla on rajoitettu luottokustannuksia ja puututtu pikaluottojen aggressiiviseen markkinointiin. Näiden sinänsä positiivisten tarkoitusten toteuttaminen on rajoittanut tarjolla olevia luotonsaantimahdollisuuksia samalla, kun kuluttajien tarve ja halu rahoittaa elämistään velalla on säilynyt. FINEn havaintojen mukaan tämä on ohjannut yhä useampaa kuluttajaa etsimään luottomahdollisuuksia internetin laajasta tarjonnasta ja Suomen rajojen ulkopuolelta. Tämän kehityssuunnan seurauksena luottohujaukset ja niistä johtuvat ongelmat ovat lisääntyneet, kun kuluttajat eivät osaa eikä heillä aina ole edes keinoja selvittää luottoa tarjoavan tahon luotettavuutta ja taustoja. Ulkomaisilta alustoilta otettuihin luottoihin liittyvien ongelmatilanteiden selvittäminen on myös kuluttajille erittäin hankalaa, kun yhteistä kieltäkään ei aina ole. Näiden viimeaikaisten havaintojemme perusteella suhtaudumme erittäin varauksellisesti toimiin, jota toteutuessaan saattaisivat rajoittaa merkittävästikin saatavilla olevia luottomahdollisuuksia.

Maksuhäiriömerkintöjen tarkistaminen on luottokelpoisuuden arviointiprosessin perusvaatimus ja käytännön toteutustapa. Tämä tilanne muuttuu sekä luotonantajan että luottoa hakevan henkilön kannalta olennaisesti parempaan suuntaan siinä vaiheessa, kun markkinat tehokkaasti kattava positiivinen luottotietorekisteri saadaan käyttöön. Positiivisen luottorekisterin käyttöönottoa tulisikin edistää ja kiirehtiä kaikin mahdollisin keinoin.

FINE  
Vakuutus- ja rahoitusneuvonta

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Elli Reunanen', is positioned below the company name.

Elli Reunanen  
toimitusjohtaja